

Verantwoordingsdocument Habitattypenkaart 69 Bruuk T0, versie v4

Toelichting bij aanlevering van bestand door Provincie Gelderland aan Nationale Database Vegetatie & Habitat (NDVH) 2023

Versie 12-6-2023

Naam bestand:

H_69_Br_T0_v4_20230612

Dit bestand is gebaseerd op de versie die is aangeleverd door Staatsbosbeheer Regio Oost aan de Interbestuurlijke Projectgroep Habitatkartering (IPH), juni 2013

Sindsdien zijn er geen inhoudelijke aanpassingen gedaan. Daarom in het versienummer nog altijd v4 en is alleen de datum in de naam aangepast. De aanpassingen die zijn doorgevoerd betreffen de opbouw van het bestand en waren nodig om deze geschikt te maken voor de aanlevering aan de NDVH. Door deze aanpassingen in bestandsopbouw, is het mogelijk dat opmerkingen over kolominhoud soms niet meer up-to-date zijn.

Algemene werkwijze

1. Bronbestand is de vegetatiekartering Bruuk en Allemanskamp (EGG consult, 2007) met bijbehorende Digitale Standaard (kartering 621). Een aanzienlijk deel van het Natura 2000 gebied (uitgaande van 99%-versie AWB) is met deze kartering afgedekt.
Vanwege de kleinschalige variatie is de Bruuk gekarteerd op een schaal van 1:2.500. Maar ook binnen de onderscheiden vlakken komt vaak een niet uit te karteren variatie aan vegetatietypen voor. Vandaar dat het bureau in veel vlakken vegetatiecomplexen heeft toegekend. Daarbij is aangegeven in welke onderlinge verhouding de vegetatietypen in het complex voorkomen.
2. Gekarteerde terreinen. De kartering is redelijk recent en geeft merendeels een betrouwbaar beeld van de actuele aanwezigheid van habitattypen.

Enkele opmerkingen hierover:

>> Binnen het gekarteerde areaal heeft in 2010 een aanvullend terreinbezoek plaatsgevonden voor een nadere duiding van H6230 Heischraalgrasland en H7230 Kalkmoeras. Zie punt 9 respectievelijk 10

>> In de afgelopen 15 jaar zijn in de Bruuk veel percelen geplagd, deels nog doorlopend tot in 2010. Vòòr 2007 geplagde terreinen zijn meegenomen in de vegetatiekartering EGG, 2007. Delen hiervan bleken in 2007 al kwalificerend voor H6410 Blauwgraslanden (zie ook 8), andere delen duidelijk niet of verkeerd nog in een te initieel stadium.

Omdat de ontwikkelingen op geplagde percelen in de Bruuk snel kunnen verlopen zijn in 2011 een aantal geplagde delen opnieuw bekeken, inclusief een aantal percelen aan de zuidzijde die in 2010 zijn geplagd en een klein areaal andere terrein dat niet in de vegetatiekartering 2007 was opgenomen.

Deze (op)nieuw beoordeelde delen zijn in het veld "bron" in de attribuentabel aangegeven met "terreinbezoek 2011". Wanneer kwalificerende vegetaties bleken voor te komen (H6230) zijn daarbij ook vegetatieopnamen gemaakt: "Terreinbezoek en vegetatieopnamen 2011". Zie verder punt 8.

3. Niet gekarteerde terreinen.
Zie punt 2
4. Vanuit de Digitale Standaard is een exportbestand (met ondermeer de vertaling van lokale typen naar SBB-typen) gemaakt en gekoppeld aan de vlakkenshape van de vegetatiekartering.
Vervolgens zijn door een koppeling met de "Vertaaldatabase habitattypen-vegetatietypen" (versie februari 2010) de mogelijk relevante HT-kwaliteiten gelokaliseerd, daarbij rekeninghoudend met - conform de vertaaltabel en landelijke profielformen – randvoorwaarden die betrekking hebben op "beperkende

criteria”, “mozaïek” en minimale oppervlakten.

5. Vervolgens is deze informatie verwerkt in de bij de opgeleverde shape behorende attribuentabel, deze volgt de landelijk vastgestelde structuur.
6. Deze attributen tabel spreekt grotendeels voor zich, enkele opmerkingen:
 - >> Zoals aangegeven zijn de vegetaties in de Bruuk vaak in complexen gekarteerd.
 - >> Het komt regelmatig voor dat meerdere vegetatietypen kwalificerend zijn voor een habitatype. In dit soort situaties is het veld “SBB-code” aangeven welke vegetatietypen kwalificerend zijn.
 - >> Soms komen binnen een vegetatievlak meerdere habitattypen voor (H6410 en H7140A), in die situaties is in de velden habitatnummer en habitatnaam het habitatype met de grootste bedekking aangeven.
 - >> In de tabel is de bedekking van het habitatype binnen het vlak aangeven. Meestal is het habitat duidelijk aanwezig (> 25%), incidenteel minder. Vooral het habitatype H7140A Trilveen komt in lage bedekkingen voor (zie 12).
 - De gemiddelde bedekking van de habitattypen is ca. 70% van het vlak.
 - >> In de tabel is geen kwaliteitsaanduiding van de habitats aangeven. Deze wordt wel besproken in de beheersplantekst.
7. Het beheersplan is opgestart, tot dusver vooral inhoudelijke voorbereiding SBB/DLG. Er heeft geen formele externe communicatie plaatsgevonden over eerdere werkversies van de HT-kaart.

Nadere toelichting

8. *H6410 Blauwgrasland:*

Het gaat vooral – in een grote diversiteit aan vormen (lokale typen) - om 16A2a Veldrusassociatie, typische subassociatie en daarnaast 16A1a Blauwgrasland typische subassociatie, en 16A-a RG Blauwe zegge-Blauwe Knoop [Verbond Biezenknoppen-Pijpestrootje].

16A2a Veldrusassociatie is kwalificerend voor H6410 Blauwgrasland mits minimaal 3 van de volgende soorten voorkomen: blauwe knoop, blauwe zegge, gevlekte orchis, ruw walstro, tormentil, veelbloemige veldbies. In de Bruuk wordt hier aan voldaan, 16A2a wordt hier vertegenwoordigd door diverse lokale typen (E3a, b,c) die allen behoren tot de vegetatieserie 3E “Gemeenschap van Veldrus, Blauwe Zegge en Pijpestrootje”. Hierin komen bovengenoemde soorten voor, naast andere schraallandsoorten.

Belangrijk aandachtspunt is wel het lokale type E3b “Vorm van Sterzegge, Zwarte zegge en Moerasviooltje”. Als aangegeven is ook dit type vertaald naar 16A2a echter wel met de opmerking (EGG, 2009) dat lokaal ook sprake kan zijn van 16A-f RG Veldrus-Veenmos-[Verbond van Biezenknoppen en Pijpestrootje]. Dit vegetatietype is alleen kwalificerend wanneer ook zelfstandig kwalificerende vegetaties voorkomen. Vooralsnog is hier inderdaad (nog) sprake van maar de tendens is dat dit type toeneemt als gevolg van de negatieve verzurende effecten van de Nieuwe Leigraaf aan de oostzijde.

Op plaglocaties zijn pioniergemeenschappen gekarteerd die gerekend kunnen worden tot 16A-g RG Geelgroene zegge en Dwergzegge. EGG onderscheid een 3-tal locale typen (D2a,b,c; zie karteringsrapport). Alleen de vorm (lokaal type D2c) die met het voorkomen van Blauwe zegge en Blonde zegge een duidelijk overgang vormt naar H6210 Blauwgrasland is kwalificerend bevonden voor het HT Blauwgrasland. Dit sluit aan op 2^e vertaaloptie EGG van D2c naar 16A-a. De overige typen D2a (typisch vorm) en D2b (vorm van Pitrus, Moerasrolklaver en Fioringras) zijn nog onvoldoende ontwikkeld.

Zoals in ad. 2 aangegeven zijn diverse geplagde percelen in 2011 nader beoordeeld op het voorkomen van habitattypen. Niet in de detaillering en vastlegging zoals uitgevoerd bij de vegetatiekartering, maar wel toereikend om voldoende beeld en onderbouwing te krijgen van de aanwezigheid van habitattypen. Voor zover habitatkwaliteiten aanwezig zijn betreft het in alle gevallen H6410. De gemiddelde bedekking van dit habitatype is ingeschat op minimaal 10% per perceel. Het gaat om de volgende vegetatietypen: 16A2a Veldrusassociatie, typische subassociatie (met minimaal 3 van de bovengenoemde 5 soorten), 16A-a RG Blauwe zegge-Blauwe Knoop [Verbond Biezenknoppen-Pijpestrootje] en 16A-g RG Geelgroene zegge en Dwergzegge ([Verbond Biezenknoppen-Pijpestrootje], de laatste voor zover het beter ontwikkelde vormen analoog aan het karteringstype D2c. Een en ander is nader onderbouwd door een 8-tal vegetatieopnamen (opgenomen in bijlage xx beheersplan).

9. *H6230 Heischrale graslanden*

In een deel van het Gagelveld komen in een vlekkelig patroon heischrale soorten als Welriekende nachtorchis, Heidekartelblad, Tandjesgras en Fijn schapengras voor met daarnaast typische Blauwgraslandsoorten. In de EGG-kartering 2007 is dit heischrale karakter ten dele onderkend door het toekennen van het lokale type E1b Gemeenschap van Spaanse ruiter, Blonde zegge en Pijpestrootje, vorm van Heidekartelblad en Glanzend veenmos, als onderdeel van een complex van andere blauwgrasland- en schraalland gemeenschappen. Een zelfstandig voorkomen van heischraalgrasland komt in de EGG-kartering niet tot uitdrukking terwijl deze wel aanwezig is.

Om tot duidelijkheid te komen heeft op 11-6-2010 een aanvullende inventarisatie plaatsgevonden op een locatie waar 19A2 Associatie van Klokjesgentiaan en Borstelgras duidelijk voorkomt en zijn opnamen gemaakt. Deze locatie betreft ID 069_621_58000 van de habitatkaart. Er zijn twee opnamen gemaakt: 1 opname binnen 2x2 meter (methode Braun Blanquet) en een opname van het totale heischrale vlak (methode Tansley). Bijlage xx "Bruuk Opname Heischraalgrasland 11-06-2010" in het beheersplan geeft een verdere uitwerking.

Gezien de standplaats en de aard van de gemeenschap is het zeer aannemelijk dat H6230 ook in 2004 aanwezig was.

10. *H7230 Kalkmoeras.*

Kalkmoeras is niet opgenomen in de 99%-versie van het AWB maar komt wel voor.

Uit nadere analyse van de vegetatiekartering 2007 blijkt dit habitatype aanwezig is in een perceel ten westen van de vuilnisbelt. Het gaat om een vegetatie met Armbloemige waterbies. De vegetatie is in de kartering (EGG 2007) als volgt opgenomen:

Eleoche acicularis 5- ; Carex oedocarpa a4 ; Carex panicea a2 ; Juncus acutiflorus p1 ; Juncus articularis p1 ; Carex nigricarpa a1 ; Ranunculus acris a2 ; Juncus bulbosus m4 ; Drosera rotundifolia p1 ; Lythrum salicaria r1 ; Calliergonella cuspidata p1

Deze vegetatie (lokaal type D3, Gemeenschap van Armbloemige waterbies) blijkt in de karteringsdatabase foutief vertaald naar het SBB type 09C-b RG Armbloemige waterbies. De juiste vertaling is het SBB-type 09-C2 Associatie van Armbloemige waterbies en dan eigenlijk de subass. inops (soortenarme subassociatie, maar subassociaties zijn nog niet beschreven). Dit vanwege de dominantie van de associatiekensoort, maar het verder (nog) ontbreken van andere kensoorten uit het Caricion davallianae. Dit vegetatietype kwalificeert voor H7230 Kalkmoeras. In de afgelopen jaren is de oppervlakte en de kwaliteit van deze vegetatie toegenomen.

Het lokale type D3 is door EGG in complex met andere typen gekarteerd. Om tot een zelfstandige begrenzing van H7230 is de vegetatie in 2010 nader begrensd. Het betreft de ID's 069_621_3000 en 069_621_11000 van de habitatkaart.

De vegetatie komt voor op een kwelrijke locatie. Dit destijds particuliere perceel is in 1995 geplagd, daarna onbeheerd gebleven en vervolgens - na overdracht aan Staatsbosbeheer - in 2000 licht geplagd en van elzen ontdaan. Vanaf dat moment is het perceel in een consequent maaibeheer opgenomen. In 2006 (voorbereidende veldbezoeken door boswachter monitoring t.b.v. kartering 2007) was de vegetatie duidelijk aanwezig.

Gezien de standplaats en de aard van de gemeenschap is het zeer aannemelijk dat H7230 Kalkmoeras in 2004 aanwezig was.

11. *H91E0C Beekbegeleidend bos*

Beekbegeleidend bos is niet opgenomen in de 99%-versie van het AWB maar komt wel voor.

Begrensd zijn de elzenbossen die voorkomen in door kwel en over de leemlaag afstromend grondwater gevoede dalvormige laagte waardoor de Oude Leigraaf afstroomt. Zonder uitzondering gaat het om matig ontwikkelde vormen: 39A-c RG Moeraszegge [Elzenverbond], daarnaast ook 39A-b RG Gewone braam [Elzenverbond] en lokaal 39A-d RG Grote brandnetel [Elzen-verbond].

In deze bovenstaande typen komt Zwart els aspectbepalend voor in de boomlaag.

In het lokale type L1a Gemeenschap van zomereik, vorm met Moeraszegge (lokale type L) is Zomereik aspectbepalend en door EGG ook vertaald naar 39A-c. Dit type is bij de opstelling van de habitatkaart als *niet* kwalificerend beschouwd.

Indien besloten wordt tot opname van dit habitatype in het AWB, dan is het van belang dat voor dit type als doel alleen behoud van oppervlakte en kwaliteit gaat gelden plus een 'ten gunste van formulering'

t.b.v. de habitattypen Blauwgrasland, Kalkmoeras of heischraal graslanden. De reden hiervoor is dat anders de doelstellingen voor deze habitattypen niet optimaal gehaald kunnen worden (potenties voor schraalland, gewenste gradiënten etc.).

12. H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)

Trilveen is niet opgenomen in de 99%-versie van het AWB maar komt wel voor.

In de Bruuk komen lokaal vegetaties voor die in de setting van de Bruuk (kwelgebied) kwalificeren voor H7140A (Trilveen). Het gaat om de Associatie van Moerasstruisgras en Zompzegge waarbij EGG aangeeft dat er ook overgangen voorkomen naar RG Zwarte zegge/Moerasstruisgras.

Het betreft vooral de subassociatie 09A3c met Veldrus en veel beperkter 09A3a Associatie van Moerasstruisgras en Zompzegge, typische subassociatie. De vegetaties komen soms dominant, maar vooral in lagere bedekkingen in complex met andere schraallandvegetaties voor (m.n. veldrusschraallanden). Situaties waar 09A3a/c binnen een complex-vlak "zeldzaam" voorkomt (2-4%) én een bedekking heeft van < 1are zijn niet meegenomen.

Het habitatype komt in de Bruuk vooral voor in complex met verzuurde veldrusschraallanden in natuurlijke laagten, maar ook op insporingslocaties e.d. De gemeenschap is in de Bruuk matig ontwikkeld, zo ontbreekt Zompzegge en komt Sterzegge alleen lokaal voor.

Bij verder hydrologisch/-chemisch herstel (toename kwel, natuurlijke afstroming) zal vanuit H7140A deels een verschuiving plaatsvinden naar H6410 Blauwgrasland en wellicht ook H7230 Kalkmoeras. Anderzijds mag ook verwacht worden (en gewenst) dat daarnaast ook een herpositionering en kwaliteitsverbetering van H7140A Trilveen kan optreden.

Indien besloten wordt tot opname van dit habitatype in het AWB, dan is het van belang dat voor dit type een 'ten gunste van formulering' geldt t.b.v. de habitattypen Blauwgrasland en Kalkmoeras. De reden hiervoor is dat anders de doelstellingen voor deze habitattypen niet optimaal gehaald kunnen worden (potenties voor uitbreiding, gewenste gradiënten etc.).

13. H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea).

Ruigten en zomen (moerasspirea) is niet opgenomen in de 99%-versie van het AWB maar komt wel voor. Op 1 locatie in de noordoostzijde is door EGG (2007) een vegetatie gekarteerd die behoort tot de 32A1 Associatie van Moerasspirea en Valeriaan (lokaal type E3b Gemeenschap van Riet, vorm met Moerasspirea). Deze kwalificeert voor H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea) mits het geen verruigd Calthion is. Aan deze voorwaarde wordt op deze locatie voldaan.